

LEDARE

Rehabiliteringen får inte hamna i skymundan när social- och hälsovårdsreformen diskuteras

Vi lever nu i de sista veckorna av Finlands jubileumsår. Grattis till vårt hundraåriga fosterland och till alla oss finländare! Finland är ett bra land och genom att agera tillsammans kan vi också bevara det sådant.

Det mest arbetsdryga och omtalade förbättringsprojektet för att uppdatera det finländska samhället inför nästa hundraårsperiod är otvivelaktigt social- och hälsovårdsreformen. Det är nu närmare bestämt redan den fjärde regeringsperioden som man håller på och filar på denna reform. Alla medger att en reform behövs, men man har ännu inte lyckats hitta någon samstämmighet som skulle ta den hela vägen i mål. Det vore viktigt för oss alla att det inte skulle krävas ytterligare en femte regeringsperiod för att slutföra detta arbete.

Av någon anledning har rehabiliteringen under hela denna tid befunnit sig i utkanten av den diskussion som förts om vårdreformen. När kommittén som tillsatts för att dryfta en reform av rehabiliteringen för ungefär en månad sedan publicerade sitt betänkande lyftes rehabiliteringen för en stund i fram i rampljus. Betänkandet var mycket efterlängt. Väntan var på så sätt inte förgäves: betänkandet innehåller många goda förslag om hur rehabiliteringssystemet kunde förnyas. Och lyckligtvis står kommittén enig bakom betänkandet. Detta ger en stabil grund för ett fortsatt bearbetande av förslagen, förhoppningsvis hela vägen till lagstiftning.

Men just för att vårdreformen inte är slutförd har man blivit tvungen att bygga betänkandet på tämligen instabil grund. Kommittén presenterar många förslag vars öde är nära knutna till hur vårdreformen framskrider. Fokus riktas nu ofrånkomligen tillbaka på denna helhet och rehabiliteringen löper igen risk att hamna utanför diskussionens huvudfåra.

Det mest beaktansvärda i kommitténs betänkande var uttryckligen strävan att lyfta fram rehabiliteringen från dess position i skuggan av den övriga vårdrefor-

men. Med andra ord ville man lyfta upp rehabiliteringstjänsterna och deras status till den nivå som alla som utnyttjar dessa tjänster redan nu anser att de förtjänar. Den röda tråden i betänkandet är att rehabiliteringen ska bli en betydligt mer integrerad del av vård- och servicekedjan än idag. Exempelvis borde social- och hälsovårdens klientplan alltid ta ställning till rehabiliteringsbehovet och definiera vilket helhet av rehabiliteringstjänster som behövs och vilka instanser som ska ansvara för dem. Vid behov ska rehabiliteringsklienten erbjudas service och klientrådgivning för att rehabiliteringsprocessen ska kunna genomföras som planerat.

Ytterligare en aspekt måste lyftas fram, nämligen valfriheten: enligt kommitténs betänkande ska valfriheten realiseras i fråga om rehabilitering på precis samma sätt som i fråga om social- och hälsovårdens övriga tjänster.

Ännu finns det väldigt många obesvarade frågor – även stora sådana – innan reformen kan sägas vara ens närapå klar. Men rehabiliteringen har nu letts in på en ny bana och detta är viktigt. En väl genomförd förändring är en möjlighet, inte ett hot. Låt oss hoppas att även social- och hälsovårdsreformen visar sig vara en välutnyttjad möjlighet!

Helena Ylikylä-Leiva

Skribenten är verkställande direktör för Neuroförbundet

